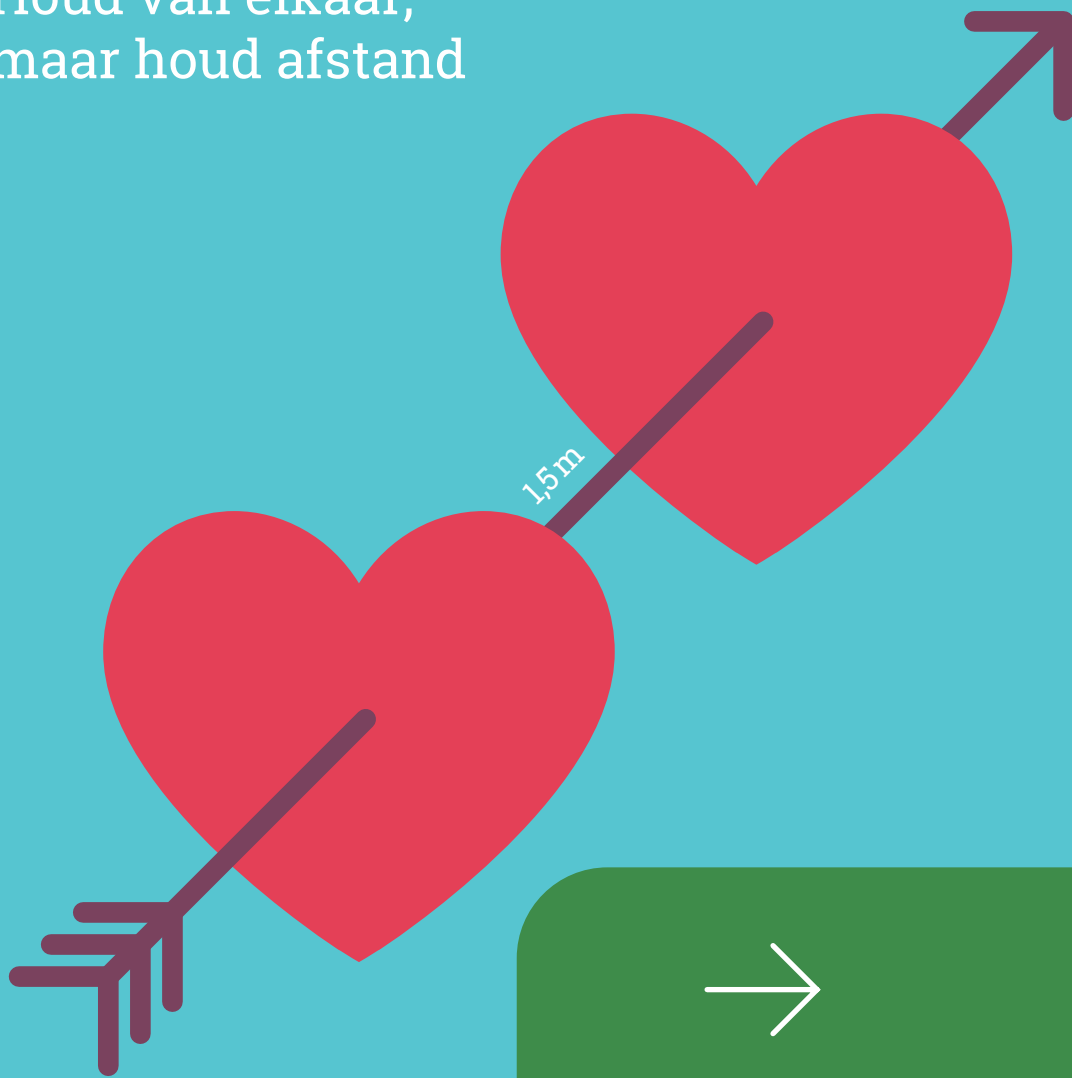

Samen

Houd van elkaar,
maar houd afstand

September 2020 / nummer 8

Corona-special

ZorgSpectrum

samen meer mogelijk

Wij zoeken vrijwilligers in Houten, Vianen en Nieuwegein!

Lekker in het vroege lentezonnetje samen wandelen naar de markt, een ritje met onze duofiets maken, samen in de tuin wroeten, sporten, een praatje maken of een luisterend oor bieden...

Tussen vrijwilligers en bewoners ontstaan vaak bijzondere vriendschappen. Wij snappen dus wel waarom iemand dit zo graag doet!

Neem gerust contact op met één van onze coördinatoren vrijwilligerswerk.

Houten: Marion Vermeulen mac.vermeulen@zorgspectrum.nl

Nieuwegein: Gea Evers g.evers@zorgspectrum.nl

Vianen: Elly Versteegh e.versteegh@zorgspectrum.nl

Misschien heb je er wel eens aan gedacht om vrijwilligerswerk te doen. Of je kent iemand bij wie dit goed zou passen. Er is meer mogelijk dan je denkt! Het belangrijkste is dat je iets voor een ander wil betekenen.

Of kijk op

www.zorgspectrum.nl/vacatures/ik-zoek-vrijwilligerswerk

Voorwoord

“Sámen komen we deze corona-tijd door!”

Beste lezer,

Hoe gaat het met u?

Hopelijk voelt u zich naar omstandigheden goed. Wij beseffen dat een groot aantal lezers direct of indirect is geconfronteerd met het corona-virus. De impact die het virus heeft op de maatschappij is groot. In de wereld, in Nederland, en daarmee ook bij ZorgSpectrum.

Die impact is zichtbaar en voelbaar in de organisatie. En iedereen ervaart dit vanuit zijn of haar eigen perspectief. Of u nu cliënt bent, een familielid, medewerker of vrijwilliger. En hoewel we het liefst de emotionele periode van leegte willen verdringen, de stilte in de locaties willen vergeten, evenals het gemis van naasten, de machteloosheid om mensen ziek te zien worden en soms zelfs te verliezen, is het ook belangrijk om bij de impact stil te staan en ervaringen met elkaar te delen.

Tijdens het schrijven van dit voorwoord, half augustus, zijn we nog steeds 'corona-vrij' binnen onze organisatie. Dit is mede dankzij de zorgvuldigheid van eenieder; collega's, vrijwilligers, bezoekers. Daar zijn we u heel dankbaar voor. Het blijft echter belangrijk om met elkaar alert te blijven op het naleven van alle voorzorgsmaatregelen.

We beseffen namelijk heel goed dat het nog niet voorbij is. In de regio is de tweede corona-golf al actief. Toch willen we met deze corona-uitgave ervaringen met u delen. Wellicht dat het herkenning bij u oproept of u juist inzicht geeft in hoe anderen deze periode op hun eigen manier hebben ervaren.

Alle ervaringen hebben ertoe geleid dat we ook van en met elkaar hebben geleerd. Bijvoorbeeld dat we vooral willen kijken naar 'maatwerk'. Want 'maatwerk' is iets wat we bij ZorgSpectrum hoog in het vaandel hebben staan en waar we goed in zijn. Tijdens de corona-periode zijn we daarvan afgeweken en het is hoog tijd dat we met elkaar weer naar de toekomst kijken. Zo kunnen we onze eigen koers blijven varen en trouw blijven aan onze visie: Oog voor u.

Ik wens u een goede gezondheid!

Vivian Broex
Raad van Bestuur

Samen ZorgSpectrum
magazine
September 2020 / nummer 8

(Eind)redactie:
Regina Falck
Suzanne van Leeuwen
Lisette Oudhof

Vormgeving:
Enchilada

Drukwerk:
Koninklijke Van der Most

Fotografie:
Liesbeth Dinnissen fotografie
ZorgSpectrum

ZorgSpectrum
Nieuwegein / Houten / Vianen
Postbus 1175
3430 BD Nieuwegein
T: (030) 6007140
E: communicatie@zorgspectrum.nl

Afdeling Klantadvies
T: (030) 6575045
E: klantadvies@zorgspectrum.nl

www.zorgspectrum.nl

Ervaringen van cliënten

Bep Emelaar

‘Er mocht niemand bij me komen. Dat was het ergste.’

Bep Emelaar (87 jaar) woont in een aanleuningswoning in De Bilt. Mevrouw heeft gerevalideerd op de corona-afdeling van Het Haltna Huis in Houten. We spraken haar tijdens haar revalidatie.

“Het is allemaal zo raar gegaan. Ik voelde me nog goed die dag. Ik heb nog een wandeling gemaakt om het huis heen. Er kwam een verpleger en die zei: ‘Jullie moeten eens bij mevrouw Emelaar kijken, want ze is niet goed.’ Ik was ook in één keer weg.”

Mevrouw Emelaar kwam in het ziekenhuis in Utrecht terecht, in het UMC. “Ik schijn Corona gehad te hebben. Ik had geen pijn, ik was niet benauwd, ik hoefde niet te hoesten, maar ik had Corona. Ik mocht mijn bed niet meer uit en er mocht niemand bij me komen. Dat was het ergste.”

Na een periode in het ziekenhuis, kwam mevrouw in ZorgSpectrum locatie Het Haltna Huis om te revalideren. “De verzorging is goed, ik kan niet anders zeggen. Ik ga naar therapie, dat is heel goed en het zorgt voor afleiding. Ik fiets, ik step en ik mag nu alleen over de gang lopen met de rollator. De vraag is: kan ik zelfstandig terug? Kan ik weer thuis wonen, met hulp van het huis waar ik in een aanleuningswoning zit? Als dat zo is, kan ik terug.”

Thea Geurts

‘Ik vind het leuk om de anderen weer te zien’

Thea Geurts (69 jaar) gaat twee dagen per week naar de dag-activiteiten bij locatie Vreeswijk. Tijdens de coronacrisis kon dat een paar maanden niet meer. Toch heeft Thea zichzelf altijd goed kunnen vermaken.

“In tijd dat we niet naar de dagactiviteiten mochten, heb ik toch van alles gedaan. Zo knutsel ik graag, ik schrijf veel en ik heb meer gewandeld. De meiden van het dagcentrum hebben ook erg hun best gedaan. We kregen elke week een envelop met puzzels en een snoepje erin. En ze kwamen af en toe op bezoek.”

Daarnaast houd ik erg van kaarten maken. Ik vind het leuk om andere mensen hier blij mee te maken. Zelf heb ik twee kinderen en zes kleinkinderen en maak ik makkelijk contact met mensen, maar ik weet van sommigen dat ze snel in een sociaal isolement komen. Ik vind het fijn als ik iets voor hen kan doen door een kaartje of een bloemetje te geven.

Of ik het dagcentrum heb gemist? Eerlijk gezegd vond ik het wel even fijn dat ik meer tijd had voor mezelf. Het is toch elke dinsdag en donderdag een volle dag. Niet dat ik het hier niet naar mijn zin heb of dat ik zonder kan, dat niet, maar ik ben de afgelopen periode goed doorgekomen. Nu we weer mogen komen, vind ik het natuurlijk wel leuk om de anderen weer te zien. Ik ben een mensen-mens en kom hier vooral voor de gezelligheid.”

Hart- verwarmende initiatieven

Het is hartverwarmend om te zien hoeveel steun er is om elkaar door deze moeilijke tijd te helpen. De afgelopen periode ontstonden van verschillende kanten allerlei mooie initiatieven. Op deze pagina's staat een kleine compilatie.

Op donderdag 11 juni werden twee **bezoek-huisjes** in gebruik genomen bij locatie De Geinsche Hof. In deze gezellig ingerichte huisjes met in het midden een raam konden cliënten en hun naasten samen zijn. De bewoner/cliënt zat aan de ene kant van het glas en de bezoeker aan de andere kant. Via een spreek-luisterverbinding kon men met elkaar communiceren. Het initiatief voor de bezoekenits kwam van Steunpunt Mantelzorg Nieuwegein. Samen met het Vrijwilligershuis Nieuwegein kreeg het steunpunt de benodigde sponsors bij elkaar voor in totaal vier bezoek-huisjes bij ZorgSpectrum locaties in Nieuwegein. In Houten werd er dankzij de steun van woningcorporatie Viveste een vergelijkbare unit geplaatst bij Het Haltna Huis.

Zaterdagmiddag 28 maart was er een optreden bij Het Haltna Huis in Houten van **Jeremy Hazeleger, Stefan de Kogel en Mike Versteeg**. Mango Goes van Mango's Café maakte het mogelijk dat deze artiesten kwamen zingen. Normaal dient er voor dit soort optredens een vergunning aangevraagd te worden, maar Mango kreeg van de gemeente Houten toestemming om dit te organiseren. Cliënten, bewoners, medewerkers en burens hebben genoten van een fantastische middag.

Bewoners van locatie Het Houtens Erf werden dinsdagmiddag 5 mei getraakteerd op een **Bevrijdingsdags-optreden van The Forces Sweethearts**, mogelijk gemaakt door het Houtens 4/5 mei comité. The Forces Sweethearts zongen nummers uit de jaren rondom de Tweede Wereldoorlog, waaronder 'Bei mir bist du schön' van The Andrew Sisters, 'Que Sera Sera' van Doris Day en 'We'll meet again' van Vera Lynn. "Dit is het mooiste optreden wat ik ooit heb gehoord", verzuchtte een bewoonster na afloop. En niet alleen de muziek, ook de prachtige jurken van de drie zangeressen vielen in de smaak.

Maandenlang mochten er geen bezoekers in verpleeghuizen komen. Daarom bedachten we allerlei **alternatieve manieren van bezoek**. Zo zijn er op verschillende locaties **hoogwerkers** ingezet. Onder andere op woensdag 29 en donderdag 30 april bij Hof van Batenstein in Vianen. ZorgSpectrum, woningcorporatie LEKSTEDewonen en Collé, verhuurder van hoogwerkers, sloegen de handen ineen om een ontmoeting tussen bewoners en hun naasten mogelijk te maken. In twee dagen tijd vonden er zo'n 65 bezoeken plaats. Dit leverde heel mooie en ontroerende reacties op. Schildersbedrijf Jorg van der Hijden zorgde ervoor dat ook de revalidanten in het St. Antonius Ziekenhuis werden verblijd met bezoek via de hoogwerker.

Zeventig vrijwilligers brachten op 10 april in totaal **1400 bossen bloemen** langs bij cliënten van ZorgSpectrum. Deze landelijke actie was een initiatief van alle bloemtelers in Nederland en van zanger/rapper Ali B. Ouderenbond ANBO coördineerde de verdeling van in totaal 150.000 bossen bloemen in heel Nederland. Bij ZorgSpectrum gingen de bloemen naar cliënten die zelfstandig wonen en thuis ondersteuning of zorg krijgen. Ook cliënten van de dagbesteding en bewoners van de huurappartementen in Het Haltna Huis en Hof van Batenstein ontvingen een bloemetje. Daarnaast zijn er een aantal bossen bezorgd voor medewerkers op de drie locaties waar de meeste besmettingen waren.

Operazangeres Donij van Doorn (sopraan bij André Rieu) en haar partner opera- en musicalzanger Fabian Egli (bariton bij onder andere Frommermann) hebben op meerdere locaties van ZorgSpectrum een prachtig **klassiek miniconcert** gegeven.

Regelmatig kwamen er **kaartjes, tekeningen, knutselwerkjes en andere attenties** binnen om cliënten en medewerkers een hart onder de riem te steken. Bij de entrees van de locaties stonden speciale verzamelboxen voor alle post. Alle lieve gebaren hebben goed gedaan.

Ervaringen van medezeggenschapsraden

Tijdens de coronacrisis heeft ZorgSpectrum voor enorme dilemma's gestaan. De medezeggenschapsraden hebben hierin advies gegeven en meegedacht.

ZAR

Zorg Advies Raad

De collega's van de Zorg Advies Raad werken allemaal in de zorg. Daardoor weten zij goed wat er speelt op de werkvloer. Die praktijkervaring heeft de ZAR meegenomen in overleggen met de Ondernemingsraad, Cliëntenraad en de bestuurder.

Linda Zaaijer, namens de ZAR: "In de corona-tijd is de samenwerking tussen de adviesorganen versterkt. Er is meer overleg geweest tussen de voorzitters. Ook de samenwerking tussen de ZAR en de bestuurder is geïntensiveerd. We hebben wekelijks telefonisch overleg en kunnen hierbij delen wat er speelt op de locaties, wat men bezighoudt, wat goed loopt en wat aandacht vereist. Het is erg prettig om dit met korte lijnen met elkaar te kunnen bespreken.

Aan het begin van de crisis waren de persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) bijvoorbeeld een aandachtspunt. Daarover was toch wel veel ruis. Heel begrijpelijk. Je hoort veel vanuit de media en vanuit het thuisfront. Er zijn toch mensen thuis die bezorgd om je zijn. We merkten dat collega's onzeker werden van alle informatie. Daarom hebben we onder meer een vlog opgenomen om uit te leggen hoe je PBM kunt gebruiken. Daarnaast zijn er op elke afdeling twee corona-experts aangewezen, die de afdeling op de hoogte hielden van nieuwe ontwikkelingen."

OR

Ondernemings Raad

De Ondernemingsraad heeft veel ervaringen opgehaald van collega's en dit besproken met bestuur en management. De OR heeft onder meer aandacht gevraagd voor de extra belasting van medewerkers.

Willemien Hermans, voorzitter van de Ondernemingsraad: "De eerste paar weken tijdens de coronacrisis was iedereen van de OR volop bezig met het eigen werk. Het OR-werk lag noodgedwongen even stil en OR-uren werden ingezet voor de afdelingen ter ondersteuning. Begin april hebben we het inhoudelijk overleg weer opgepakt. Omdat we niet bij elkaar konden komen op één locatie, zijn we gestart met digitaal overleg via Teams. In deze periode stond het contact met collega's centraal om ervaringen op te halen en te bespreken met bestuur en management. Speciale aandacht was daarbij voor de arbeidsomstandigheden en de extra,

met name psychische, belasting van medewerkers rondom alle beperkingen van het bezoek.

Bijna wekelijks was er een kort afstemmoment tussen bestuurder en OR-voorzitter of met de OR als geheel. We bleven goed op de hoogte van alle stappen die genomen werden om bezoek weer meer mogelijk te maken. Signalen en vragen die wij ontvingen vanuit de organisatie konden we direct bespreken. Ook zijn we als OR aangesloten bij bijeenkomsten met medewerkers op afdelingen waar behoefte was aan een gesprek met managers/directeur/bestuur (bijvoorbeeld rondom de corona-afdeling in Het Haltna Huis). Hierdoor waren we als OR goed op de hoogte en konden we knelpunten in onze eigen overleggen meenemen. De komende tijd blijft de OR aandacht houden voor corona en alles wat daarmee samenhangt."

CCR

Centrale Cliëntenraad

De cliëntenraad heeft op diverse momenten meegedacht om oplossingen te vinden voor dilemma's. De raad heeft onder meer aandacht gevraagd voor de psychosociale gevolgen van de maatregelen.

Jos van den Berg, voorzitter van de Centrale Cliëntenraad: "Ook de cliëntenraad heeft in eerste instantie mogelijk te veel de nadruk gelegd op veiligheid. Geschokt door het groeiende aantal besmettingen was de eerste reactie om bewoners en medewerkers te beschermen door het sluiten van de locaties. Dit leek een logische reactie en was in lijn met de voorschriften van het RIVM en het ministerie. Al snel kwamen de gevolgen in beeld voor de bewoners die verstoken moesten blijven van de bezoeken van hun dierbaren."

Tijdens de bezoekstop maakte Nicole de Koning – voorzitter van de cliëntenraad Nieuw thuis en lid van de Centrale Cliëntenraad – hier een vlog over. "Mijn vader woont in locatie Vreeswijk en heeft natuurlijk te maken met de lockdown. Hij ervaart dat hij opgesloten zit, gevangen. Het gaat me aan het hart om mijn vader zo te zien. Ook van andere familieleden krijg ik als cliëntenraadslid regelmatig telefoontjes en brieven. Ze missen hun familie, het contact en de fysieke aanrakingen die juist voor mensen met dementie zo belangrijk zijn. Familie is ook bezorgd.

Ze zeggen: 'Dadelijk mag ik weer komen, maar is mijn moeder weggekijnd. Of weet mijn vader niet meer wie ik ben. Of herkent mijn man me niet meer.' Dit zijn trieste verhalen waarvoor wij een luisterend oor bieden."

Jos van den Berg: "Het grote dilemma tussen enerzijds de veiligheid en anderzijds de leefbaarheid neigde steeds meer richting kwaliteit van leven. De cliëntenraad heeft er bij het directieteam op aangedrongen om alles te doen wat mogelijk was om de isolatie van de bewoners te versoepelen. Cliënten en familieleden hebben de resultaten daarvan kunnen zien in het toepassen van beeldbellen, de gesprekscontainers en andere maatregelen waardoor contact op bescheiden schaal mogelijk werd. Gaandeweg werd duidelijk dat het bezoekverbod een grote weerslag had op het welzijn van de bewoners en ook van hun naasten. Voor ZorgSpectrum een reden om het 'Ethisch Kompas' in het leven te roepen. Doel hiervan is om na te gaan wat wel mogelijk is in individuele gevallen en zo ruimte te bieden voor maatwerk. Voor de cliëntenraad is dit de richting die we moeten kiezen bij een onverhoopte nieuwe uitbraak. Het welzijn van bewoners moet leidend zijn. Weliswaar zonder de veiligheid uit het oog te verliezen, maar de nadruk moet liggen op kwaliteit van leven. Daarvoor blijft de cliëntenraad zich inzetten."

Ervaringen van mantelzorgers

Liesbeth
de Jong

Mantelzorger van haar 85-jarige moeder die woont in Het Haltna Huis in Houten

‘Ontzag voor al het personeel.’

Toen we hoorden dat de verpleeghuizen voor bezoek werden gesloten, was het bericht op zichzelf geen schok. Ikzelf, maar ook mijn moeder, volgen het dagelijkse nieuws dus dit bericht hebben we aan zien komen. Maar op het moment zelf blijft het verdrietig. In eerste instantie dachten we nog dat het om een beperkte periode zou gaan, misschien maar twee weken. Maar goed dat we vooraf niet wisten dat het veertien weken zouden worden. Dan was de impact denk ik groter geweest. Gedurende die weken betekende het wel dat we ons constant moesten aanpassen aan een verlengde periode. Vanaf het eerste moment hebben we onze eigen vaste contactmomenten bepaald, samen met de familie. Op die manier was er wel dagelijks contact met mijn moeder, via

telefoon en mail. Als familie hielden we elkaar op de hoogte. Toen er in de locatie een eerste corona-besmetting werd geconstateerd, schrokken we daar van, maar beseften we ook dat dat risico overall aanwezig was. Dus ook in Het Haltna Huis. We zijn ervan uitgegaan dat medewerkers daar zorgvuldig mee om gingen en dat vertrouwen hebben we ook steeds gehad, ook toen we hoorden dat er op de locatie een corona-afdeling kwam. Want we beseften dat de ernst landelijk zodanig was dat er hulp moest zijn voor alle mensen. Iedereen heeft recht op goede zorg en voor revalidatie was die in de locatie aanwezig. Het moeilijkste was voor mijn moeder de periode dat zij op haar eigen appartement moest blijven.

Sinds we weer bij mijn moeder op bezoek kunnen, gaat het met ons allemaal een stuk beter. Natuurlijk hopen we niet op een tweede golf, maar voor ons zijn de adviezen van de overheid bepalend en houden we ons aan het beleid en die van de organisatie. De maatregelen kunnen tenslotte per huis verschillend zijn, het is maatwerk. Belangrijk is een goede communicatie met bewoners en familie. Daar ben ik tevreden over. Waar het vooral om gaat is om heel precies te zijn over wat wel of niet kan, voor wie wat geldt en waarom dat zo is. Want juist in de interpretatie schuilt het gevaar: het kleinste detail kan voor verwarring en onrust zorgen.

Mijn moeder en ik hebben ontzag voor alle zorgmedewerkers en ondersteunend personeel.

Esther
de Lange

mantelzorger van haar 79-jarige vader die woont in Hof van Batenstein in Vianen

De grootste impact van deze periode, achteraf bezien, vind ik de angst en de afstand die de mensen in de maatschappij van elkaar nemen. Niet alleen fysiek die 1,5 meter, maar ook emotioneel. Iedereen ging mee in de angst om besmetting. Ook ik. Ik merkte dat iedereen in de ‘schrikstand’ stond en de angst overheerste. Die angst was zichtbaar en voelbaar. Bij mezelf, bij mijn vader en ik ervaarde het ook bij de medewerkers in de zorg. Alles stond in het teken van het voorkomen van besmettingen. “Welbevinden” verdween daardoor in zijn geheel naar de achtergrond. Mijn vader belde me gemiddeld tussen de 3 en 6 keer per dag als gevolg van eenzaamheid.

Het moeilijkste vond ik dat ik niet met eigen ogen van dichtbij kon zien en ervaren hoe het met hem ging en afhankelijk was van de ervaringen van de zorgmedewerkers. Die afhankelijkheid is niet prettig. Want ik ken mijn vader als geen ander, ik hoor en zie hoe hij zich voelt. Die echte verbinding tussen de zorg en het thuisfront heb ik eerlijk gezegd wel gemist. De algemene berichtgeving deden me niet veel. Ik wilde weten hoe het écht met mijn vader ging. Persoonlijk. Op de verdiepingen waar mijn vader woont

was er sprake van een groot aantal besmettingen. Natuurlijk is het fijn om te weten dat er dan genoeg beschermingsmiddelen zijn, maar waar ik vooral behoefte aan had, was bijvoorbeeld te weten of mijn vader genoeg at, hoe zijn dag ging, of ze een spelletje met elkaar hadden gedaan, hoe hij reageerde op het beeldbellen. Dat soort persoonlijke informatie. Ik begrijp goed dat het in zo’n crisisperiode moeilijk is om op individueel niveau informatie te geven. Zeker in zo’n drukke periode en met personeelstekorten. Maar het is belangrijk juist dáár oog voor te hebben en dat je als familie dan op de hoogte bent.

Ik hoop niet dat er een tweede coronagolf komt, maar als dat wel zo is, verwacht ik door de opgedane ervaringen dat er meer maatwerk kan worden gegeven. Bijvoorbeeld door met elkaar in gesprek te gaan over wat mijn vader, of wat ik als familie graag zou willen. Ik geloof in “verbinding” en niet in handelen vanuit een gevoel van angst. Laten we tijd nemen om te bezinnen en na te denken op welke manier we inhoud kunnen geven aan andere vormen en invulling van contact. Op die manier hoeven we ons niet te verschuilen achter standaarden en protocollen. Dat beperkt de keuze-

mogelijkheden en vrijheid. We weten allemaal dat voor veel mensen dit hun laatste levensfase is. Juist zij moeten zelf bepalen welke risico’s zij willen nemen. De foto die ik heb meegestuurd is denk ik illustratief voor wat ik bedoel. Bij onze eerste ontmoeting na de lockdown, hebben wij de keuze gemaakt elkaars hand vast te houden. De risico’s die dat voor ons beiden met zich meebracht, hebben wij bewust genomen. De eventuele gevolgen namen wij voor lief. Die risico’s moeten en mogen geen effect hebben voor anderen. Daar hebben we rekening mee gehouden door mondkapjes te dragen en onze handen direct te wassen.

De corona-periode is zwaar geweest. Toch neem ik ook positieve ervaringen mee, voor zover je ze ‘positief’ kunt noemen. Zo zie ik dat mensen zich bewuster zijn van de effecten van goede hygiëne. Niet alleen tegen corona, maar ook ter voorkoming van veel andere ziekten. Ook houd ik het facetimen met mijn vader in stand. Een contactmoment waarop je elkaar niet alleen spreekt, maar ook ziet. Ik hoop echt dat we met elkaar van deze periode leren en het een volgende keer met elkaar anders kunnen doen.

Ervaringen van personeel

**Mirjam
Bezemer**

Specialist Ouderengeneeskunde

'Het verpleeg- huis nooit meer op slot'

Door de covid-19 uitbraak in ons land moesten we werken op een manier die haaks stond op wat we gewend waren en waar we voor staan. Er werden plots geen gesprekken meer gevoerd met de cliënten en hun naasten over wat belangrijk was voor het welbevinden. Het cliëntperspectief werd onzichtbaar en welbevinden was vernaamd tot 'niet ziek worden'. Hierdoor ontstonden er intens verdrietige dilemma's. Ook wij werden geraakt in onze menselijke en professionele identiteit. We worstelden met de begrippen 'veiligheid' en 'welbevinden' en konden niet om de collectieve maatregelen heen. Maar we onderzochten, overlegden en rekten de maatregelen om meer naar de stem van cliënt en naasten te kunnen luisteren. Zo ontstond bij

ZorgSpectrum het Ethisch Kompas, een hulpmiddel om in het beleid de wensen en behoeften van de cliënt en zijn of haar naasten centraal te stellen én infectiepreventie te waarborgen. Daarom zeggen wij: doe de verpleeghuizen nooit meer op slot, veilig open blijven kan!

Per 1 juli kan het gelukkig weer: bezoek ontvangen of op bezoek gaan, meedoen met activiteiten en naar buiten gaan. Er is en blijft voorlopig een risico op besmetting met covid-19. De angst hiervoor blijft bestaan. Wat ons betreft willen we nooit meer de deuren sluiten. Het Ethisch Kompas helpt ons hierover het juiste gesprek te voeren, risico's af te wegen en de individuele behoeften in te vullen. Het uitgangspunt is 'ja het kan' gevolgd door de vraag 'hoe kan dit

zo veilig mogelijk?'. Samen met de cliënt en zijn naasten gaan we op zoek naar passende mogelijkheden. Zij krijgen daarmee de regie terug. Er wordt gezamenlijke verantwoordelijkheid genomen voor het beleid en de eventuele gevolgen. De blijdschap en opluchting bij cliënten en naasten geven ook de multidisciplinaire teams zo veel werkvreugde terug!

**Lillian
Klynstra**

Psycholoog

'Grote impact op het mentaal welzijn van zorg- medewerkers'

Er zijn veel cliënten ziek geweest, en ook een groot aantal cliënten is overleden als gevolg van covid-19. Dat heeft een grote impact gehad. Niet alleen op de medebewoners en familieleden, maar ook op het mentale welzijn van de zorgmedewerkers. Er zijn verschillende psychosociale interventies ingezet om betrokkenen zo optimaal mogelijk te ondersteunen.

Bij de teams waar er coronacliënten verbleven of woonden, hebben we (psychologen) tijdens en na de werkdiensten bijeenkomsten gehouden in samenwerking met de arts en of psychiatisch verpleegkundige. Deze collegiale vorm van ondersteuning hielp medewerkers om hun veerkracht te vergroten.

Tijdens de bijeenkomsten was er ruimte om stil te staan bij thema's en gebeurtenissen die speelden, vragen te stellen, zorgen te delen en om te rouwen. Ook werd er voorlichting gegeven over de gevolgen die de ongewone en ingrijpende gebeurtenissen op iemands zijn of haar functioneren kan hebben. Zo konden medewerkers zich machteloos, angstig, verdrietig en/of vermoeid voelen. Het belang van het geven van voorlichting was om de zorgmedewerker inzicht te geven in wat maakt dat hij/zij zich zo voelt en dat dit een 'normale' verwerkingsreactie is op wat hij/zij heeft doorgemaakt. Dit bood enige geruststelling en werkte ondersteunend bij het verwerken van de gebeurtenissen.

Om het verlies van cliënten die waren overleden te verwerken, heeft de geestelijk verzorger gedenkhoecken ingericht. Daar kon iedereen op zijn of haar eigen manier rouwen.

Ook hebben we een hulptelefoonlijn ingericht voor het bieden van psychosociale ondersteuning aan medewerkers, cliënten en familie. De psychologen zorgden ervoor dat deze telefoonlijn 7 dagen per week werd bemand.

Arienne Brouwer Verpleegkundige op de corona-afdeling

'In korte tijd moesten we veel leren over het corona-ziektebeeld'

Ik werk op de revalidatie/corona-afdeling in Het Haltna Huis. Wat mij afgelopen periode zo heeft geraakt is bij de cliënten het gemis te zien van hun familie. De angst die in de ogen te lezen was... angst om te stikken en zonder bijzijn van familie misschien te komen overlijden.

Voordat er op onze locatie cliënten met corona waren, hoorde ik via het nieuws de berichten over de Intensive Care in de ziekenhuizen. Wat de verpleging daar meemaakte, bleek herkenbaar voor onze afdeling. De angst van cliënten, de machteloosheid om niet te weten wanneer de situatie eindigt, de hoge werkdruk, de klinische blik die continu nodig is, de emotionele en psychische belasting... Niemand had natuurlijk nog ervaring in de zorg met corona-clieënten. In korte tijd

moesten we ons veel informatie eigen maken over het ziektebeeld, maar ook over de inzet van de beschermingsmiddelen.

Wat mij ook raakte waren de ervaringen die sommige cliënten hadden als het ging om corona. Zo was er een cliënt van wie zijn partner in het ziekenhuis lag met corona. Toen hij zelf ook ziek werd en bij ons verbleef op de revalidatieafdeling, overleed zijn partner en moest hij via een videoverbinding de uitvaart volgen. Dat vind ik zo verdrietig.

Deze periode heeft me geleerd dat mijn eigen machteloosheid er mag zijn. We zijn als professional gewend iets te betekenen voor een cliënt. Nu voelde het alsof ik zo weinig kon doen. Daarom wilde ik iets doen. Ik zag bijvoorbeeld hoe

cliënten als er zomaar iemand binnenkomt met een compleet beschermingspak, veiligheidsbril, mondkapje, handschoenen. Zij misten de 'vertrouwde gezichten'. Daarover stuurde ik de bestuurder een mail en stelde voor hierover een blog te maken voor cliënten en dat is ook gelukt. Op die manier konden we cliënten iets meer voorbereiden op het hoe het er bij ons aan toe ging. Het maakte ook dat ik me krachtiger voelde omdat ik mijn machteloosheid kon omzetten in iets positiefs en waardevols.

Er is nog iets wat ik graag wil blijven vasthouden qua ervaring. En dat is het gevoel dat we er als professionals met elkaar echt voor gaan. We zijn als team erg veerkrachtig en daar ben ik heel trots op.

Ans van Meeteren & Marco Wouters Facilitair Servicepunt

'We hebben geen dag zonder beschermingsmiddelen gezeten. Daar zijn we trots op.'

Als Facilitair servicepunt zorgen wij onder andere voor de inkoop en bevoorrading. Ook van alle zorgmateriaal. We maakten deel uit van het Operationeel Crisis Team. Hierdoor waren we vanaf het begin goed op de hoogte van de situatie en was er continu onderling contact. Bijvoorbeeld over de hygiëne-eisen van het RIVM voor alle materiaal en de voorraad hiervan. Er is een periode geweest van grote schaarste. Veel veiligheidsmateriaal ging naar het ziekenhuis en kon door leveranciers niet worden geleverd. Vanuit de GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio) ontvingen we per dag het minimum aantal voorraad dat nodig was. Maar alléén voor de zorg van cliënten die corona hadden, niet als er sprake was van een verdenking. We raakten daarom al redelijk snel door de voorraad heen.

Het zoeken naar alternatieven ging avonden en weekenden door. We reden stad en land af om materiaal op te halen. Alle beetjes hielpen. Het was hartverwarmend dat ook lokale leveranciers spontaan hun voorraad schonken. Pedicures met

mondkapjes, een fietsleverancier bood gratis vuurwerkbrillen aan die prima fungeerden als spatbril. Het was weliswaar niet altijd het materiaal dat het meest comfortabel zat, maar het was wel veilig.

Elk materiaal moet voldoen aan specifieke eisen. Mondkapjes, spatbrillen, handschoenen, schorten, mouwen.... We kochten het allemaal bij verschillende leveranciers in. Er was contact met organisaties uit Brabant om tips te krijgen over leveranciers die nog voldoende voorraad hadden. Die waren schaars. Voor de mouwen kwamen we via-via in contact met de inkoopcentrale voor veeartsen. Daar kochten we een grote voorraad op. Ook probeerden we waar mogelijk prijsbewust in te kopen. Mondkapjes werden spontaan vier keer zo duur. Maar nood breekt wetten. We zijn er trots op dat medewerkers altijd veilig hebben kunnen werken met materiaal dat voldeed aan de eisen.

Warm was het wel.... Ook wij hebben alle materiaal vooraf getest en gedragen. En ja, het dragen van plastic is absoluut warm.

Ook hebben we gezorgd voor de bewegwijzering op de locaties. Het besluit om de locaties weer open te stellen voor bezoek was natuurlijk fijn, maar dat het een maand eerder was dan gepland, bracht ook druk met zich mee. We hebben in eerste instantie gewerkt met tijdelijke bewegwijzering zodat bezoekers konden komen en we aan de gestelde eisen konden voldoen. Inmiddels is ook het duurzamere materiaal geleverd en geïnstalleerd op de locaties.

De centrale telefonie hoort ook bij onze afdeling. De telefonisten hebben de weekenden doorgevoerd om vragen van cliënten en familie zeker in de eerste weken te beantwoorden. Er was veel zorg bij familie en die onrust was merkbaar aan de telefoon. We kregen praktische vragen, zoals over de was en boodschappen, maar ook werden emotionele zorgen geuit.

We zijn blij om samen met de collega ondersteunende diensten bij te kunnen dragen aan de zorg voor cliënten én medewerkers.

Gera van Kouterik

Verpleegkundige in
ZorgSpectrum locatie
Het Houtens Erf

‘Mijn zoon van 14 vroeg geregeld: mam, gaat het wel goed met je?’

Door corona veranderde de leefomgeving voor cliënten en de werkomgeving voor mij en mijn collega's. Ik werk op de afdeling waar we als eerste te maken kregen met besmettingen. Er waren richtlijnen vanuit het RIVM, maar het was een uitdaging hoe we die op een afdeling voor mensen met dementie konden toepassen. Want juist deze groep heeft bewegingsvrijheid nodig en begrijpt niet waarom ze vanwege hun gezondheid op hun kamer moeten blijven omdat ze (mogelijk) een virus bij zich dragen.

Toen bekend werd dat er een bewoner positief getest was op covid bleek al snel dat het virus flink om zich heen had geslagen. De snelheid waarmee dit gebeurde was angstaanjagend en nauwelijks uit te leggen. Als ik na mijn werk naar huis fietste en iedereen zo onbezonnen zag genieten van het zonnetje, dacht ik vaak 'ze moesten eens weten hoe het is'.

Ook veel van onze collega's werden ziek. Een enorm gemis in deze heftige tijd. Ook waren er collega's die niet durfden te werken op een afdeling met corona, bang om zelf

besmet te raken, bijvoorbeeld omdat ze zelf tot een risicogroep behoorden. Uitzendmedewerkers waren ook nauwelijks inzetbaar omdat er een groot tekort is aan zorgpersoneel en omdat veel van hen waren ingezet in het ziekenhuis. Alles kwam op de schouders neer van een klein groepje collega's.

Helaas verzwakten er steeds meer cliënten. Ze werden bedlegerig en veel van hen hadden zuurstof nodig. De effecten van de ziekte gaan zo ongelooflijk snel. Uiteindelijk heeft een aantal cliënten de

strijd tegen Corona verloren. Familie mocht in die periode wel komen waken, maar velen durfden dit niet aan uit angst voor het virus.

Het werken in beschermende kleding was niet comfortabel. We moesten werken met een schort en losse plastic mouwen. Na een uurtje werken gutste het zweet langs je armen. Ik heb me nooit onveilig gevoeld in de beschermende kleding die wij tot onze beschikking hadden. Het waren niet van die mooie pakken als die van het ziekenhuis, maar het was wel veilig.

Het is heel lastig om uit te leggen wat we emotioneel hebben meegemaakt als team. Het heeft effect op je eigen geestelijke en lichamelijke gezondheid. Net als veel van mijn collega's was ik intens moe, ik sliep slecht en als ik dan wakker werd, was de afdeling, de cliënten en mijn collega's het enige waar ik aan dacht. Ondanks de ondersteuning van de psycholoog tijdens de dagelijkse evaluatie, moet je het toch zelf verwerken. Uit mijn werk was ik moe en belandde

ik meestal direct op de bank. Mijn zoon van 14 heeft nog nooit zo vaak gevraagd 'Mam, gaat het wel goed met je?'.

Nog steeds hebben we de afgelopen periode niet verwerkt. Daar is gelukkig aandacht voor. We hebben een teambijeenkomst gehad om te praten over alles wat er de afgelopen tijd is gebeurd. Er vielen tranen. Tranen om cliënten die we verloren hadden, die toch in ons hart zitten. Tranen voor de familieleden die geen normaal afscheid konden nemen van hun dierbare. Tranen voor elkaar.

De angst voor nieuwe besmettingen is groot. We hopen dat het bezoek de hygiënerichtlijnen blijft volgen. Dat ze nadenken voordat ze op bezoek komen. Echt, Corona slaat zo om zich heen. Het is een onzichtbare vijand, waarvan niet altijd te winnen valt.

Ondanks dat dit een zware, vermoeiende, hectische en emotionele tijd is geweest, zie ik ook positieve dingen. Zo ben ik trots op het team met wie ik heb samen-

gewerkt: van schoonmaak tot zorgpersoneel, van psycholoog tot arts. Ik zie cliënten voor me die in deze tijd toch een gelukkige indruk maakten. Die op hun manier rustig leefden, die genoten van André Rieu op televisie, genoten van een advocaatje met slagroom, van allemaal lieve kaartjes, tekeningen, bloemen en gebak die wij kregen van bezorgde mensen, van kinderen, van allerlei organisaties die ons een hart onder de riem wilden steken. Cliënten van wie hun ogen begonnen te stralen bij het zien van hun geliefden of familie tijdens het beeldbellen via de iPad of tijdens een bezoekje van een familielid achter de haag. Ik ben blij dat ik mijn werk heb kunnen en mogen doen. Dat ik een positieve bijdrage heb kunnen leveren in deze bizarre periode.

“Ondanks dat dit een zware, vermoeiende, hectische en emotionele tijd is geweest, zie ik ook positieve dingen”

Bedankt voor alles!

Wij zijn blij dat we sinds 25 mei 2020 in al onze locaties weer bezoek mogen ontvangen. In de afgelopen weken zijn niet alleen heel veel cliënten, maar ook medewerkers verblijd met hartverwarmende initiatieven van burens, familieleden, scholen en bedrijven uit de regio. Muziekoptredens, straattekeningen, lieve kaarten en brieven, bloemen of planten voor cliënten die weinig contact hebben, spandoeken, veel lekkermijnen, hoogwerkers die belangeloos ter beschikking werden gesteld, cadeautasjes met beautyproducten...en nog veel meer!

Julie warme aandacht heeft ons allemaal veel goed gedaan in deze moeilijke tijd. De woorden van onze slogan 'Samen meer mogelijk' hebben voor ons nu nog meer betekenis gekregen.

We hopen u snel weer te ontmoeten!
Namens alle medewerkers van ZorgSpectrum

